

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גליון 2829

יום שני י"ב שבט תשפ"ד
דף היומי בבלי: ב"ק פא | עמוד היומי: ברכות נא. | דף הכולל: ב"מ סו | קנין ירושלמי: תרומות כ
דף היומי בהלכה: ר"א א' - ד'.
מוסר: שם עולם - והנה לפי זה' עד 'והנה כל זה כתבנו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער התשובה "משומד יסיר מלבושיו" עד "כללו של דבר ישוב אדם"

ושמעתי ממרן הרב מפוניבז' זצ"ל שהביא מאחד הראשונים שהלם בשנתו בדברי תורה ושמה שמחה גדולה שהוא רואה ששקוע בתורה ולא בדברים בטלים

עצות והדרכות לשקיעות בלימוד ממרן הגר"ג אדלשטיין זצוק"ל

וללמוד, וידוע מהגר"א (מובא בהקדמת פאת השולחן) שאמר
עצה לזה, להשתדל להיות בקי בעל פה לכל הפחות במסכת אחת,
שאז בכל מקום שהולך יכול לחזור ולשנן בזיכרונו את המסכת,
וכך לא יבטל מצות והגית' בעת לכתו בדרך, ולא יסיח דעתו
מדברי תורה.

ואמנם גם זה אינו פשוט, לדעת מסכת אחת בעל פה, אכן
בזמנינו יש גמרות קטנות, שאפשר להחזיקם ביד וללמוד בהם
בכל מקום, וזו סייעתא דשמיא שיהיו אפשרויות ללמוד!
וגם אפשר במחשבה, לחזור על מה שלמד במשך אותו היום,
ומה שלמד אתמול, ושאר דברי תורה הזכורים לו.

ויש עוד דברי תורה שאפשר ללמוד בעל פה, כגון פרק איזהו
מקומן של זבחים וכו' קדשי קדשים וכו' העולה וכו' זבחי שלמי
ציבור וכו', שבזה כולם בקיאים, וגם ילדים אומרים את זה וזוכרים
בעל פה, וזה פרק במשניות זבחים. וכן תנו רבנן פיטום הקטורת
כיצד וכו' שזה ברייתות. ויש גם פסוקים, כגון פסוקי דזמרה ושאר
פסוקי תהלים, או מה טובו וכו', יש הרבה דברי תורה שזוכרים
בעל פה, ואפשר בנקל ללמוד ולחזור עליהם בדרך.

ובאופן כזה כל הזמן דבוקים בתורה! ואין לשער הזכות
והמעלה של דבקות בתורה, שכל רגע שאדם עוסק בתורה הוא
מתקדש ודבוק בהקב"ה, כמאמרם קודשא בריך הוא ואורייתא

רבינו היה רגיל לספר בהתפעלות על מרן הגאון רבי ברוך בער
זצ"ל, שפעם בא אליו אדם לשאול עצה באיזה ענין, ורבי ברוך
בער שמע את דבריו אך לא תפס ולא הבין את מה שהוא מדבר,
מרום שהיה שקוע בלימוד, ולא היה יכול להסיח דעת מהמחשבה
בזה, עד כדי כך היה שקוע בלימודו, שהיה מתעמק מאד, ולא
הצליח להסיח דעת מהלימוד להבין את דברי השואל!

ועוד סיפר על מרן הגר"ז זצ"ל, שבצעירותו כשעשה ברית
לאחד מילדיו ובאו אורחים לשמחת הברית, אביו מרן הגר"ח
זצ"ל שאל אותו שאלה בלימוד כדי שיחשוב עליה באותו הזמן,
כשהציבור בא וצריך לקבל אותם, שלא יסיח דעתו מהלימוד,
ויחשוב בינתיים בדברי תורה, ויכול בתוך כך לקבל פני הבאים
ולומר שלום עליכם ומזל טוב, אבל להמשיך לחשוב בדברי תורה.
ואמר, כי אמנם אלו הן דרגות גבוהות, אך כל אחד יכול
להתקדם בזה לפי דרגתו, ולחשוב בלימוד על מה שמעניין ומושך
אותו.

ובאחת השיחות אמר:

כשאדם נמצא בביתו ויש לו גמרא, הוא יכול ללמוד כל הזמן,
אבל יש זמנים שלא נמצאים בבית, ואי אפשר לשבת ליד השולחן

בטלה, ויכול באותו הזמן לחשוב איזה דבר תורה.

כמובן זה לא פשוט, וצריך להתרגל בזה, וזו באמת מדרגה גבוהה, אך יש כאלה ואני מכיר כאלה שאינם מסיחים דעת התורה, לא מתוך מתח אלא במצב רוח טוב, ובשמחה, שהתורה משמחת!

ובשיחה לבני ישיבת 'תורת חסד' באלעד:

הנה בדברים שהתורה נקנית בהם, נזכרו שני עניינים של שמחה, 'בשמחה' ו'השמח בחלקו', וביארו בזה המפרשים כי 'בשמחה' היינו בשעת הלימוד, ששמחים מחמת הלימוד, והלימוד עצמו משמח, כמו שכתוב (תהלים יט, ט) פיקודי השם ישרים משמחי לב, ו'השמח בחלקו' היינו שמחה גם בשעה שאינו לומד. ולמשל כשהולכים לחדר האוכל שמפסיקים מסדר הלימוד, אם ממשיכים לדבר ולחשוב בלימוד, שמחת התורה נמשכת, ואף על פי שאסור לדבר בשעת הסעודה שמא יקדים קנה לוושט ויבוא לידי סכנה (תענית ה, ב). מכל מקום אפשר לחשוב בדברי תורה, וגם בזמן שאי אפשר לדבר ולחשוב בלימוד, צריך להיות שמח בחלקו, ולשמוח במה שלמד כבר ובמה שעתיד ללמוד אחר כך.

סיפר נכד רבינו:

פעם הלכתי עם סבא כדרך לתפילה בישיבה והתחיל לדבר בלימוד, ואמרתי לו שעדיין לא ברכתי ברכות התורה, והתפלא ואמר: מיד כשקמים מהשינה צריך לברך, שהרי מיד מתחילים לחשוב בלימוד, ואמר כן בפשטות, כאילו ודאי שכל אחד עושה כך, וכיון שיש מחלוקת בפוסקים האם מותר להרהר לפני ברכות התורה, צריכים לברך לפני זה.

ופעם נשאל מה נקרא 'מקבל עול תורה'? והשיב: לאכול כמה שצריך, לישון כמה שצריך, וללמוד כל הזמן שיכול ללמוד, ובזמן שאינו יכול ללמוד יחשוב בלימוד, וכשלא יכול לחשוב בלימוד יחשוב מתי כבר יוכל ללמוד, וכך כל חייו סביב התורה!

(מתוך עלון 'דרכי החיזוק' גליון 645, פר' בא תשפ"ד)

ובשיחה אחרת אמר רבינו:

הרי כתוב בספרים שצריך להירדם מתוך דברי תורה, והרמ"א (או"ח רלט, א) כתב שאם קרא קריאת שמע ואינו נרדם יחזור ויקרא קריאת שמע כמה פעמים עד שישתקע בשינה, ובמשנה ברורה שם כתב או שיאמר שאר פסוקים של רחמים או שיהרהר בדברי תורה, והיינו שיחזור בזיכרונו על מה שלמד, או שאר דברי תורה, כגון איזהו מקומן, פיטום הקטורת, ואפילו פסוקי דזמרה. וכשהולכים לישון מתוך דברי תורה, גם בשעת השינה חולמים בדברי תורה, כי אדם חולם בלילה על מה שהוא חושב ביום, ושמעתי ממרן הרב מפוניבז' זצ"ל שהביא מאחד הראשונים שחלם בשנתו בדברי תורה ושמח שמחה גדולה שהוא רואה ששקוע בתורה ולא בדברים בטלים [עיין 'מרדכי' בתחילת ב"ק "למורי רבינו מאיר ז"ל נראה בחלום", ובמקום אחר הביא רבינו מדברי הט"ז חו"מ סימן פ"ח "שוב נתגלה לי בחלומי תירוץ על קושיא זאת", ובנחלת דוד ב"מ דף ד' חלק על סברתו וכתב שדברי חלומות לא הועילו כלום], רואים ששייך שיתחדשו דברי תורה גם בחלום, וזה תלוי אצל כל אחד עד כמה ששקוע בדברי תורה והולך לישון מתוך דברי תורה.

ופעם אמר בפתיחת הזמן בישיבה:

אדם הולך ברחוב ומתעכב לקרוא מודעות ודברים בטלים, מתוך סקרנות, אבל מה זה משנה לו ומה זה נוגע לו, הרי באותו הזמן יכול לחשוב מחשבות קדושות! ולא לבזבז הזמן בדברים מיותרים שלא לצורך. הסקרנות גורמת הרבה בטלה, לשמוע ולחשוב דברים שלא לצורך, ומצד הלכות תלמוד תורה הרי זו

פעם שמעתי ממרן ראש הישיבה רבינו הגרי"ג אדלשטיין, מעשה שהיה עם מרן הגרי"ש אלישיב זיע"א

הגאון רבי משה פריד שליט"א, עם סיפורי הוד נפלאים משולי אדרתו של מרן פוסק הדור רבינו הגרי"ש אלישיב זצ"ל

יעקב א. לוסטיגמן

זצ"ל, מעשה שהיה עם בחור אחד שגדל במשפחה שאינה שומרת מצוות, וביום מן הימים החליט להתקרב אל ה' ואל תורתו ולחזור בתשובה שלימה.

"אביו של הנער לא ראה בעין יפה את השינוי בהנהגותיו של בנו, וניסה להשפיע עליו שיעצור את התהליך, אבל הבן נשאר בשלו והתעקש על שמירת המצוות ולימוד התורה.

"רבות כבר דובר וסופר על ההתמדה של מרן זצ"ל. היא היתה באופן שאין לתאר ואין לשער, ממש בלתי נתפס להבין שבן אנוש מסוגל להיות שקוע כל כך בלימוד למשך שעות ארוכות בלי שום הפסק.

"פעם שמעתי ממרן ראש הישיבה רבינו הגרי"ג אדלשטיין

מי מלווה את אבא וזוכה לדבר איתו כל הדרך אל הכותל ובחזרו בהמשך קשתה עליו ההליכה למרחק גדול כל כך, והוא התחיל לנסוע לפחות פעם בחודש. בשנים האחרונות גם הנסיעה החודשית היתה קשה לו, אז הוא היה נוסע לאיזה מקום ברח' בר אילן, שממש אפשר היה לראות את כיפת הזהב של אותו מבנה ידוע הבנוי לצערנו במקום המקדש, והוא נהג לשיטתו שגם מי שרואה את אותה הכיפה זה מספיק בשביל לקרוע את הבגדים, ולא צריכים לראות את הקרקע של הר הבית, וכך הוא היה פוטר את עצמו מהצורך לקרוע לכשיגיע לכותל בהמשך.

"בחודשים האחרונים לחיי קשתה עליו הראיה מאוד, היה לו קטרקט בעין, ולכן לא הספיק רק לראות את מקום המקדש מרחוק, הוא נסע לכותל על המכונית, והביאו אותו ממש עד לתוך הרחבה במרחק של סנטימטרים בודדים מהקיר, כדי שיוכל לראות את הכותל בתוך פחות מ-30 יום.

"באחת הפעמים אושפז מרן בבית החולים לכמה ימים, ופספס את ה-30 יום, כך שלראשונה מזה שנים רבות עברו יותר מ-30 יום, והיה צריך לקרוע את בגדו בראותו את הכותל המערבי "באותה עת הוא הוזמן להשתתף במעמד 'ברכת החמה' שנערך בכותל המערבי בערב חג הפסח, יחד עם כל גדולי ירושלים ורובות אלפי בית ישראל.

"יום לפני אותו מעמד היסטורי, לקחו את מרן לבניין של משרד החינוך השוכן בקצה מאה שערים, שם הוא עלה על הגג והסתכל משם על מקום המקדש, וקרע את בגדו כדת וכדין, כדי שלמחרת כשהוא הולך לכותל המערבי לא יצטרך לקרוע. הוא לא הסביר לנו למה הוא עושה זאת דווקא באופן זה, אבל לפי דרכינו למדנו שהוא כנראה לא רוצה לומר 'ברכת החמה' בבגד קרוע, מפני חביבות המצווה, ולכן הוא מעדיף לקרוע יום קודם, אבל מאחר ולא לו זמן וכח להגיע עד לכותל יום קודם לכן, הוא מצא פיתרון על ידי כך שהשקיף מרחוק על מקום המקדש.

"אגב אורחא אני נזכר בעוד דבר מעניין מאוד שהיה אז בעניין של ברכת החמה, כשהתעוררה שאלה מה קודם למה בדין 'זריזין מקדימין' אם יש ברית ביום של 'ברכת החמה', האם מוטב קודם לברך על החמה או קודם לעשות את הברית? השאלה הזאת היתה נוגעת למרן כי אכן היתה לו סנדקאות בברית לתינוק באותו יום. "אבל מרן פסק אז שמי שיש לו שעה קבועה לעשות ברית, כמו אצלו שהשעה הקבועה היתה ב-9:00 בבוקר, אין לו את הדין של 'זריזין מקדימין' לפני אותה השעה, ולכן כל עוד הוא אומר את 'ברכת החמה' לפני השעה 9:00 הוא בכלל לא נכנס לשאלה מה קודם למה, והדין של 'זריזין מקדימין' אצלו זה להשתדל שהברית תהיה בדיוק בזמן, ולא לאחר אותה מהשעה הקבועה. (קטעים מתוך שיחה ללקראת שבת, שמופץ א"ה השבוע)

"האבא שהיה רחוק מחיי תורה ומצוות, שמע על מרן הגרי"ש אלישיב, והחליט שהוא יבוא אליו יחד עם בנו. "אם הרב אלישיב יגיד שאתה צודק, אני מקבל", אמר האבא, "אבל אני רוצה לשמוע אותו אומר את זה, הוא אדם חכם, עליו אני סומך".

"הגיעו האב ובנו לבית מרן הרב אלישיב זצ"ל, וכשעמדו בסמוך, שמעו את מרן לומד בניגון המפורסם, מתוך שקיעות עצומה בתורה הקדושה. האבא עמד בחוץ, מוקסם כולו, הקשיב והקשיב, וקול הניגון הזה חלחל אל תוך לבו ושבר את כל המחיצות.

לפתע פרץ האב בבכי

"לפתע פרץ האב בבכי ואמר לבנו, "אם כך נשמע מי שלומד תורה, אני מסכים שתלמד תורה, ואני מאחל לך שתצליח בלימוד! אני כבר לא צריך להיכנס אל הרב ולשאול את פיו, כבר קיבלתי את התשובה שהייתי צריך לקבל".

"ואכן, הבן עלה ונתעלה וגם אביו וכל המשפחה צעדו בעקבותיו וחזרו בתשובה שלמה. מרן רבי גרשון אדלשטיין סיפר לי שהוא הכיר את אותו בעל תשובה!".

"ההתמדה שלו היתה כל כך גדולה, עד שלא היה לו זמן ללכת לשום מקום. יש סיפור ידוע שפעם רצה מרן ללכת לשמוע את החזן ר' יוסלה רוזנבלט, ובאמצע הדרך הוא החליט לוותר וחזר ללמוד.

"אבל הסיפור הזה אינו משקף בצורה מלאה את ההקרבה של מרן למען השקידה שלו. מילא לשמוע חזנים הוא לא הלך... הוא סיפר לי שמעולם לא ביקר במירון צפת וטבריה! מעולם!!! יהודי ירושלמי שגדל כל ימיו בארץ ישראל, וכולם מסביב היו נוסעים למירון ולקברי הצדיקים בצפת וטבריה, והוא הרי היה קשור לתנאים והאמוראים וכל הזמן היה עוסק בתורתם, ובכל זאת לא מצא את הזמן כדי לנסוע לפקוד את קברותיהם אפילו פעם אחת ביותר ממאה שנות חייו!!!".

היו שלושה מקומות קדושים שאליהם כן נסע מרן זצ"ל

עם זאת, היו שלושה מקומות קדושים שאליהם כן נסע מרן זצ"ל. האחד היה הכותל המערבי שבו הקפיד לבקר בתדירות גבוהה מאוד, כמנהג אנשי ירושלים שהיו מקפידים לפקוד את הכותל המערבי לפחות פעם בחודש, כדי שלא להיכנס לכלל חיוב של קריעת הבגדים כשרואים את מקום המקדש החרב, שהרי ברכות ראה צריכים לומר רק על מקום שלא ראו כבר 30 יום. בצעירותו היה הולך לכותל בתדירות גבוהה אפילו יותר. מדי שבת הוא היה צועד רגלית מביתו שברחוב חנן את הכותל, אחרי סעודת יום השבת. הוא היה לוקח בכל פעם את אחד הילדים שילוהו אותו, וזה היה פרס גדול עבור הילדים, היתה להם תורנות

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

זה כבר היה יותר מידי בשביל יקותיאל. הוא הרגיש אבוד וחסר דרך, כאילו כולם קמו כולם היום בבוקר כדי לסקל את צעדיו ולמרר את חייו

ולפתע - הישועה הגיעה מכיוון בלתי צפוי! - ענייני הפרשה

בראש חודש אחד צדה עיניו בפניה צדדית מודעת דרושים

בראש חודש אחד צדה עיניו בפניה צדדית מודעת דרושים אשר היתה נראית לו מתאימה. התמלא יקותיאל תקוה, ומיד צלצל למספר המופיע למטה. התקווה התעצמה בקרבו יותר כאשר הדובר מעבר לקו התייחס אליו בכבוד וברצינות. שאלו על מעשיו, כשרונותיו ונסיונו העשיר. ואף הזמינו ליום המחר לראיון עבודה... לא היה מאושר מיקותיאל באותו רגע. זה כבר מספר שבועות שאפילו לראיון עבודה אינו נקרא. והנה עתה נראה הדבר קרוב מאי פעם. אמנם אין זה בדיוק כסגנון עבודתו אשר עבד בה עד עתה, אך לפחות מדובר בתחום קרוב לשם.

וישכם יחיאל בבוקר. למחרתו של יום מיד לאחר התפילה צעד יקותיאל מעדנות אל תחנת האוטובוס להמתין לאוטובוס שיקחנו למחוז חפצו. הפגישה אמנם נקבעה לשעה 9:00 בבוקר. אך באשר מיקום הראיון היה רחוק ממקום מגוריו והוצרך לקחת אוטובוס כדי להגיע עדיה, לא רצה יקותיאל לקחת סיכונים, והתכוון להפליג באוטובוס של שעה קודם, של השעה 8:00 בבוקר. משום מה מזלו הטוב כאילו עמד לנגדו, ומשום מה האוטובוס של שעה זו לא יצא לדרכו. 'אחכה לאוטובוס הבא', חשב יקותיאל לעצמו. הן גם עמו יוכל להגיע בשעה היעודה, אך כאילו כדי להכעיס חלף האוטובוס על פניו מלא בנוסעים ולא עצר בעדו.

יקותיאל החל לדאוג. השעה 9:00 מתקרבת ובאה לעומתו, והוא אנה הוא בא? בצר לו הושיט אצבעו אל הכביש שמא ימצא איש יהודי שיהיה מוכן לקחתו ברכבו לקרבו אל מחוז חפצו בעת הזאת. ואכן חסדי הבורא לא עזבוהו, ויהודי ישר דרך עצר רכבו בעדו להעלותו אל דרך המלך. יקותיאל כבר היה מודאג קמעה. שכן על אף השגת הטרמפ, התקרבה השעה היעודה לעומתו בקצב מסחרר. אך הוא חשב שיוכל להסתדר ולעמוד בזמן עם האצת הגז ברכבו של היהודי ישר הדרך.

לפתע - - - טלטלה עזה אחזה ביושבי הרכב. רכבם התנגש בלא משים ברכב אחר שנסע לידם, ותאונה אדירה התרחשה ברגע קט. מקץ רגע נזרקו שניהם על פני הכביש, ונבלמו אך בגדר הבטיחות שלצד הדרך!

הרכב ניזוק קשות עד לבלי היכר, אמנם כן נפשם היתה נתונה להם לשלל. יקותיאל מישש את עצמו. ברוך ה' הוא עודנו חי, עצמותיו שלימות, נשימותיו אמנם טרופות, אך חייו ניתנו לו במתנה יללות האמבולנסים התערבו בצפירות הנהגים הנרגזים. ועד

מאת: הרב אליהו הנדלס

יקותיאל הוא יהודי שומר תורה ומצוות. וכל מגמתו היא אך לעבוד את ד' יתברך בלבב שלם, ללכת בדרכיו ולחנך את בניו אחריו ללכת בדרך ד' תמיד. לפרנסתו עבד כטכנאי רנטגן במכון מכובד אשר סיפקה לו מצלצלים כפי הצטרפויותיו. וכך התנהלו חייו באין מפריע.

אך החיים אינם תמיד כנחל הזורם, ולפתע נקלע המכון המכובד בו עבד לקשיים שונים ומשונים. תדר המזומנים הפסיק לפתע לזרום, ולא ארכו הימים עד שמחוסר ברירה פיטרוהו ליקותיאל ממשרתו והוא מצא את עצמו מחוסר עבודה ובעירום כל.

יקותיאל השתרך לביתו בכבידות. אינו יודע מה ילד יום. ואמנם בתקופה הראשונה התקיים מכספי הפיצויים שקיבל ממעסיקיו, אך בעולמינו אשר אנו נמצאים בו אין אוכלי חנים מתקיימים. ובמהרה חזו עיניו האיק שצינור הפיצויים מתחיל להיגמר, והבינו מדעיו שהוא חייב לאזור כגיבור חלציו ולהתחיל לחפש עבודה אחרת. מני אותו יום היו עיניו צדות מיד את העלונים הפרסומיים המתגלגלים בחדרי המדרגות, ומיד היו עיניו עוברות למדורי הדרושים שם. שמא יאיר לו מזלו, וימצא עבודה נאה ומתגמלת. עבודה המכבדת את בעליה.

כאילו כדי להכעיס. כל הצעות העבודה שהיו נראות לו מתאימות לא יצאו אל הפועל, אם משום שמיד בהתקשרותו אל המספר המופיע במודעה היו אומרים לו 'הקדימך אחר', או גרוע יותר משום שענו לו לאקונית 'שלח קורות חיים'. עד שעם הזמן למד להבחין בין תשובה לרעותה, אם מקצת אמת בפי הדובר מבעד לשפופרת, או שאפילו מקצת אין בו. כשכבר עלה בידו בכמה פעמים שכבר קראו לו לראיון עבודה, גם כן לא צלחה הדרך, באשר כעבור מספר ימים קיבל תשובה שלילית, אשר אף היא הייתה נאמרת לפי שכלו של המראיין ומידת אנושיותו, אם בדרך מכובדת אם בדרך משפילה קמעה.

עברו ימים וחודשים, ויקותיאל עדיין יושב בביתו ממתין לישועתו. כמה תפילות כבר ביקש. כמה קאפיטלא'ך תהלים כבר עברו על שפתותיו מליבו ההומה. וכאילו כלום. אין אופק לפרנסה! כביכול מן השמים סגרו דלת בעדו. כך על כל פניו הרגיש יקותיאל ברגעי שפל.

לתימהוני. והסתכל עליו כהסתכל תרנגול בבני אדם.

שכן מה הקשר. כיצד יועיל לו הדבר.

"משום שבבית חולים זה התפנתה בדיוק משרה כזו", השיב הרופא. "הטכנאי שלנו עזב זה מכבר. ובית החולים מחפש בדיוק אחד כמוך. טכנאי רנטגן עם נסיון מוכח!"

שריקת התפעלות נשמעה מכיוון יקותיאל!

תוך יומיים כבר עמד יקותיאל על משמרתו החדשה בבית החולים, שהיתה דומה להפליא למשרה הישנה בכל ההיבטים, בשינוי קטן אחד -

המשכורת היתה מתגמלת יותר...

ולפתע - הישועה הגיעה מכיוון בלתי צפוי!

פרשתינו, פרשת בשלח, אפשר להכתירה ללא ספק, בנוסף להיותה 'שבת שירה', גם כפרשת הפרנסה! בפרשה מופיעה פרשת המן, שירידתה מסמלת בבירור שהפרנסה אך מן השמים היא. אך כבר בראשית הפרשה אנו חוזים בזאת. חז"ל אומרים לנו (פסחים קיח.): "קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף!"

לאמור, חז"ל דימו את השפעת הפרנסה כקושי קריעת הים סוף לפני בני ישראל. ויש לדון למה דימוהו לקריעת ים סוף דייקא, ולא למשל ליציאת מצרים, או למקרה אחר דוגמת הכנעת סנחריב בלילה אחד, למה דווקא לקריעת ים סוף?

אלא שחז"ל רמזו לנו בדבריהם יסוד גדול. שאכן כך הוא. בני ישראל עמדו למרגלות הים ודימו בנפשם שזהו - זה אבוד. מלפניהם הים, מאחוריהם פרעה, סוסיו ובחוריו, ומצדדיהם חיות רעות בדרך אין סיכוי. זה נגמרה. איך הם יכולים להושיע. הרי אין שום דרך שאפשר לברוח מהגורל האכזר. הם סגורים מכל הכיוונים!

ולפתע - הישועה הגיעה מכיוון בלתי צפוי! על סילוק החיות - עוד חשבו קצת. על מלחמה במצרים - יתכן. אך הים שזורם כאן אלפי שנים שייחצה לשנים - על זה לא חשבו!

והלא יאומן קרה -

הים נחצה לשניים!

הישועה הגיעה!

כן הוא גם בענין הפרנסה.

לפעמים האדם עומד אובד עצות, כל אשר הוא מנסה לעשות - נתקל בקשיים, כל אשר לו כבר נתן בעד נפשו, אך הישועה איננה נראית באופק, כאילו כל פעולותיו נתקלים בקיר בטון עם עמודי ברזל! עומד האדם ומהרהר: איך יהיה לי תקווה? מנין תצמח לי ישועה?

אך התשובה היא: ה' רבים דרכים לו - הישועה תגיע גם תגיע מכיוון בלתי צפוי!

מכיוון שכלל לא העלית על דעתך. כיוון שאפילו לא הרהרת אודותיה.

בטח בה' ועשה טוב, ובסוף הים הפרטי שלך עוד ייחצה לשנים!

שלא תפס יקותיאל את עצמו, כבר הועלה על אמבולנס שדהר אל עבר בית החולים. יקותיאל סבר אמנם שהצעד אינו הכרחי, הרי גופו שלם ורוחו חיה בקרב, אך אנשי ההצלה התעקשו לפנותו אל בית החולים, בנמקם שיתכן שמא ניזוקו מערכות גופו הפנימיות, ועל כן הם נצרכים להבהילו אל בית החולים ולשלוף חשש זה.

רק בהיותו בבית החולים החל יקותיאל לחזור מעט לעצמו ונזכר - 'מה שמיטה אצל הר סיני', כיצד הגיע יקותיאל לרכבו של הלה, ופניו נחמצו. זהו. הפגישה הוחמצה. השעה כבר תשע וחצי. זהו. ההזדמנות הוחמצה שוב.

החלו לזלוג עיניו דמעות

קורות השעות האחרונות צפו ועלו מול עיניו כיצד רדפוהו המפריעים והכישלונות פרק אחר פרק, ובשחזרו זאת החלו לזלוג עיניו דמעות. כל קורות התקופה האחרונה החלו צפים לנגד עיניו, והוא התפרק לחלוטין: 'מה כבר ביקש? סך הכל שתהיה לו עבודה נאה ומכובדת לכלכל את ילדיו ומשפחתו. והנה 'סבבנוי פרים רבים אבירי בשן כתרונני' (תהלים כב, יג), כל מקום אשר הוא מציג בו מדרך רגל, מיד נשבר הקרח תחתיו, והוא נופל ומתמוטט'. כל רגשותיו התפרקו באותה שעה. 'והתפילות החמות', הרהר יקותיאל, 'להיכן הלכו? וכי סתם ה' את תפילותיו ללא שוב?'

כה הרהר בדעתו ועיניו נוטפות דמעות שקטות. פתע נשמע רחש, הרופא התורן צץ מעבר לוילון. הרופא בראותו את דמעותיו מתגלגלות נבהל מאוד, הן אמנם עבר תאונה קשה עתה, אך ברוך ה' לא ניזוק, אפילו הרכב אינו שלו, מה מקום לדמעות עתה, 'אולי אילו דמעות של התרגשות', תהה בינו לבין עצמו. ומתוך רגע של אכפתיות החליט הרופא לשאול ליקותיאל לדמעות מה הן עושות? יקותיאל, שגם כך געשו רגשותיו בקרבו אותה שעה, החל לגולל בפני הרופא את כל מסכת ייסוריו בדרך אל הפרנסה, וכי הוא עומד ומצפה לישועתו, והישועה אינה באופק, עד שהיום היה נראה שהוא רואה אור בקצה המנהרה. אך התחוויר שלא היה זה אור, וכי המנהרה ארוכה משחשב... בספרו לו את פרשת האוטובוס והטרמפ, עד שהגיע הלום לאחר התאונה הקשה, והפגישה כבר הוחמצה. זהו... הרופא השתתף בכל ליבו בצערו ונענע בראשו שעה שסיפר לו יקותיאל את צעריו. "אך אם יורשה לי", אמר הרופא, "נחזור לתחילת הסיפור. מה היתה עבודתך בתחילה?" "אה", השיב יקותיאל. "עבדתי כטכנאי רנטגן במכון מכובד עד ש..."

הרופא זינק ממקומו בהתרגשות, ולא הניח לו ליקותיאל להשלים את דבריו. "מה אמרת? שאתה טכנאי רנטגן במקצועך???" "אכן כן".

השיב יקותיאל בלא להבין לאן חותר הרופא.

הרופא לא התמהמה. ובמהרה החל להרצות בשטף: "דע לך, אינני דתי אמנם. אך עתה ראיתי השגחה אלוקית משמים מה היא. דע לך שהתאונה בה היית מעורב, ושבעזר הקל לא נפגעת ממנה בגוף, שיגר אותך בדיוק אל המקום הנכון בזמן הנכון!" יקותיאל לא הבין. 'כיצד התאונה מסייעת לו כעת'. משכך חשב את הרופא

האם מותר לייבא בשר חזיר שלא למטרות רווח? ומה ההבדל בין חזירים לסוסי רכיבה?

סוגיה מלומדי הדף היומי - 'ארור האיש שיגדל חזירים'

בעל שו"ת קול מבשר (ח"א סי' ל"ג) שדן בשאלה זו מציין, כי אמנם יש פוסקים המתירים לרכוש טריפות עבור נכרי, ואף בשר חזיר, כאשר הדבר אינו נעשה למטרות רווח, כגון: יהודי המעביד פועלים נוכרים, שפרנסתם מוטלת עליו (עי' ש"ך יו"ד שם ס"ק ג' וט"ז שם) אלא, שהכרעה זו אינה פשוטה כלל ועיקר, שכן, אמנם רשאית אדם לרכוש טריפות שלא למטרות רווח, אך לדעת חלק מהפוסקים (פרי תואר שם), אם העילה להעדפת הבשר הטרף על פני הבשר הכשר היא כספית, הרי זה נחשב כמסחר בדברים טמאים.

עדותו של הב"ח על רוכשי בשר חזיר:

אמנם, גם במקרים בהם אין לרוכש הבשר הטרף כל רווח, כתב הב"ח (יו"ד שם), כי אותם שהאכילו את פועליהם בשר חזיר "מעולם לא ראו סימן ברכה בעסק זה, דקיימי עליה בארור והשומע אזהרת חכמים ברכות ינחו לו על ראשו". בעל תרומת הדשן (סי' ר') אף כתב לגבי נטילת בשר חזיר מן הנכרי כמשכון, כי מכוער הוא הדבר לישראל. בית חרושת לייצור סבון: אמנם, במקרים מיוחדים, אין הפוסקים שוללים את המסחר בחזיר. כך כתב בעל שואל ומשיב (מהדורה א' ח"ב סי' קנ"ט), כאשר בעלי בית חרושת לייצור סבון קיבלו חומר גלם, שבתוכו היה מעורב שומן חזיר. הוא התיר להם את השימוש בו, מאחר ששומן החזיר אינו מופרד לעצמו, וכן אין הוא ראוי לאכילה, וממילא רכישת חומר גלם זה והשימוש בו אינם מהווים מסחר בחזיר.

(מאורות הדף היומי גליון מס' 1287)

הגמרא (ב"ק פב) מספרת, כי באותה שעה שהחזיר נעץ את ציפורניו בחומת ירושלים וארץ ישראל נדעזעה ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה גזרו חכמים: "ארור האיש שיגדל חזירים". כך גם פוסק השולחן ערוך (חו"מ סי' ת"ט סעי' ב'): "לא יגדל ישראל חזירים בכל מקום, אפילו למשוח בהם עורות, ואין צריך לומר לסחורה".

ההבדל בין חזירים לסוסי רכיבה:

בעלי התוספות (ד"ה לא יגדל) מקשים מדוע גזרו זאת חכמים, הרי בלאו הכי אסרה התורה לסחור בדברים טמאים וליהנות מהם, כגון: בנבילות וטריפות, ומה, איפוא, החידוש בתקנת חכמים שאסור לגדל חזירים? בעלי התוספות מתרצים שהאיסור לסחור בדברים טמאים הוא כאשר הם עומדים לאכילה בלבד. אולם, אם מגדלים את הבהמות לצרכים אחרים, כגון: לשימוש בחלב למשיחת עורות, או למסחר בסוסי רכיבה, מותר הדבר. ואילו גידול חזירים אסור לכל מטרה שהיא מחמת תקנת חז"ל [עיין שו"ת הרשב"א (ח"ג סי' רכ"ג) האוסר לגדל גם שאר בהמות אף לצורך מסחר, שמא יבוא לאכלן. ורק בדבר שכבר נפסד לאכילה ואין חשש שיאכלו מותר לסחור. ע"ע בית יוסף יו"ד סי' קי"ז].

בתקופת הצנע, בשנותיה הראשונות של המדינה, בקשו השלטונות לייבא כמויות גדולות של בשר חזיר ושאר מאכלים אסורים, כדי לספק את צרכי האוכלוסייה שאינה יהודית וכמאכל עבור לולי תרנגולות שמאכלים אלו יעורבו בתערובת המוגשת להם,

האם מותר לייבא בשר חזיר שלא למטרות רווח? ומה ההבדל בין חזירים לסוסי רכיבה?

שידוך דיסקרטי, דמי לידה כפולים, הונאה של בזק, כל זה ועוד במדור 'קול העם'

הטלפון שלנו הסתיימה (דבר שיקרי לחלוטין), ובאם ברצוננו להמשיך בה, עלי להזין פרטי אשראי, הוא טען שאין אפשרות לשלם בהו"ק בבנק. לאחר שעורר את חשדי שאלתי מספר

התורה חסה על ממונם

ברצוני להזהיר את הציבור בעקבות מקרה שקרה לי לפני כחודש, כאשר פנה מי שהזדהה כרועי כהן מבזק ולדבריו תוכנית

שאלות ופקפקתי ואז ניתק את השיחה. לתשומת לב! אין לתת פרטי אשראי בטלפון, אף אם הדובר נשמע אמין.

בברכה ל. פ

שידוכים דיסקרטיים

שידוכים עם בעיות פיזיות או נפשיות קלות למגזר החרדי, בברכתו ובהמלצתו של מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א. יש לפנות למייל - shiduchimd@gmail.com ולרשום בנושא מספר נייד לחזרה (אפשרי ללא פרטים מזהים). בתגובה למייל תקבלו שאלון רישום קצר וענייני - אין חובה למלא שם! ניצור אתכם קשר אי"ה כשתגיע הצעה קונקרטית עבורכם.

נס ההצלה

ניתן לקבל ע"י בקשה לכתובת מייל המצ"ב, את הקונטרס הנפלא "נס ההצלה" - ובו סיפור הצלתו ממאורעות השראה של הגה"צ רבי ישראל דוד ניינון זצ"ל, מגדולי המשפיעים של תנועת נובהרדוק בדור האחרון, שיום פטירתו ה-י"ד יחול בחודש זה. במהלך הדברים שזורים דברי חיזוק, אמונה ובטחון. המעוניינים יפנו למייל: mdo50411640@gmail.com

ט"ס חמורה בתרגום שבפר' בא

בפרק י"ב פסוק ט"ו כתוב "תשביתו שאור", ותרגומו "תבטלון חמיר", אך ברוב רובם של החומשים כתוב "תבטלון חמיע", וזו טעות כיון ש"חמיע" הינו התרגום של "חמץ" (שכתוב בהמשך הפסוק) ולא של "שאור", וכן מדוקדק בתרגום יונתן, וכן מוכח מתרגום אונקלוס בפסוק י"ט, וכפי שמפורסם מאד בנוסח ביטול חמץ שהתרגום של "שאור" איננו התרגום של "חמץ", ומצוה לפרסם הדבר.

בכבוד רב

י.ז.א. בני ברק

דמי לידה בלידות רצופות

יצאה לאחרונה החלטה משפטית לפיה יולדת שילדה לידה אחת והייתה זכאית לדמי לידה מלאים או חלקיים, ולא חזרה לעבודה בכלל וילדה פעם נוספת תוך פרק זמן של כשנה עד שנה ורבע (תלוי ברצף העסקה שהיה לה אצל המעסיק טרם הלידה הראשונה), תהיה זכאית לדמי לידה על הלירה העוקבת למרות שלא עבדה טרם הלידה. מומלץ לכל מי שילדה לידות רצופות בשנים האחרונות לבדוק זכאותה ולהגיש תביעה לדמי לידה, לציין זכאות לידה עוקבת.

בברכה א.ד

חיזוק בכניסת השבת

לרבים המבקשים להתחזק בשמירת השבת ובחיזוק בכניסת השבת ניתן להשיג את העלון המיוחד "תוספת שבת" של חמש השנים האחרונות במייל מדי שבוע a0732951324@gmail.com ניתן גם לשמוע שיחות חיזוק בנושא השבת במספר ישיר במערכת קול הלשון 0732951324 או במדור חיזוק בשמירת השבת. ניתן להקיש * לשמיעת נושאי השיעורים.

יום פטירתו

התפלאתי על ימכתב למערכת שהתפרסם במדור זה בשבוע שעבר, ובר טוען הכותב שיום פטירתו של רבינו הגאון הצדיק רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל הוא ביום כ"ה בטבת ולא בכ"ד. ולפלא בעיני הדבר. ראשית, ביריעה המצויינת והמשובחת של מכובדנו הרב אהרן פרלוב שיחי', בתוספת התורנית מערש"ק פרשת שמות הביא תמונת המצבה של רבינו, ובה חקוק בפירוש כ"ד טבת תשי"ד, ואיך יכול החי להכחיש את החי. בספר לתולדותינו, 'מחנך לדורות', שהוציאו לאור בני משפחתו, נאמר גם כך שיום הפטירה הוא כ"ד טבת. ומה שכותב שראה בתולדות שנכתב בראש הספר - לא יודע על איזה ספר הוא מדבר. חיפשתי ולא מצאתי תולדות שנדפסו בראש ספריו. אדרבה, שראה היכן כתוב ובאיזה מקום שנסתלק בכ"ה טבת.

נ.מ. ירושלים

(מתוך 'רשות הרבים' - יתד נאמן, מדורים - המודיע, ו' שבט תשפ"ד)

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

איזו עלילה טפלו על הרה"ק מטשרנוביל בהיותו בספינה בכניסתו לארץ ישראל?

בבא קמא דף פא

הספינה

האוניה העומדת להפליג ישירות לברית המועצות בכל רגע ואינו יודע בשל מה מתעכבת כניסתו ארצה. אף על החוף ניצבים כמה ממקבלי פניו ואף הם אינם יודעים בשל מה מתעכבת כניסתו. ולפתע מתברר כי השלטונות המנדטוריים קיבלו מידע ולפיה על האוניה נמצא פעיל קומוניסטי שיש לעכב את כניסתו, ואלו הקומוניסט שאק נסע באוניה מסר להם כי הבחור החסידי שעל האוניה - הוא הוא הפעיל המבוקש.

רק לאחר שתדלנות רבה השתכנעו האנגלים כי הבחור החסידי הצעיר אינו הקומוניסט המבוקש, וניאותו לשחררו. ואילו אז במעבר הדרכונים, כאשר נתבקש אותו מלשין קומוניסט להציג את ניירותיו, נפלו מכיסו ניירות ומסמכי תעמלה שונים כמו גם תמונות של קומוניסטים אחרים המתגוררים בארץ ומבוקשים על ידי השלטונות זה מכבר, והלה גורש בו במקום כאשר מתקיים בו מאמר הכתוב "בור כרה ויחפרהו ויפל בשחת יפעל".

(המבשר תורני וירא תשע"ב)

שטה לה ספינה מאודסה לארץ ישראל, על סיפונה מאות אנשים וביניהם בחור צעיר, לימים יתפרסם כהרה"ק [רבי משולם זוסיא] מטשרנוביל, העושה את דרכו ללא כל קרוב וגואל. אך הוא אינו חש בחרדה או צער ולהיפך, שמחתו רבה על שהצליח לעזוב את רוסיה הקומוניסטית ועתה יכול הינו לשמור ולקיים תורה ומצוות בגלוי. והנה עולה הוא בוקר אחד אל הסיפון עטור בתפילין ושוטח תפילתו בדביקות. ולפתע נטפל אליו אחד הנוסעים - קומוניסט אדוק, שתפילתו של הבחור קוממה אותו.

"מה לך ולמנהגים המיושנים האלו?!" תקף אותו, ואילו הרבי לא התרגש והשיב לאותו קומוניסט "הנה ברוך ה' כבר עזבנו את רוסיה ואיני חושש ממך ושכמותו". אך אותו קומוניסט הפטיר "עוד תראה היכן אתה".

חלפו להם מספר שבועות, האוניה מגיעה לחופה של ארץ הקודש, כל הנוסעים יורדים, ורק הרבי מעוכב על ידי משטרת הגבולות, ללא כל סיבה ממשית. נמצא הרבי על סיפונה של

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

אירוע ובו כמה נאומים - מי נואם ראשון?

ויש מהאחרונים שמצדד, שדין זה הוא מצנת עשה מדאורייתא; [אך יש אומרים שהוא מדרבנן, והפסוק הוא 'אסמכתא' בלבד]. והכהן ראוי למחול על כבודו, מלבד בסדר העליה לתורה. וכן ראוי להקדים את הלוי לישראל בברכה וכו', כדרך שמקדימים אותו בסדר העליה לתורה.

[שו"ע רא, ב, ומשנ"ב ג]

נאמר בתורה על הכהן: "וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב קדש יהיה לך", ופירשו חכמינו ז"ל: "לפתוח ראשון ולברך ראשון". לפתוח ראשון - כגון בעליה לתורה, שהכהן יעלה ראשון, או לנאום ראשון באירוע בו הוא ואחרים אמורים לנאום; ולברך ראשון - שאם אחד מוציא את כולם ידי חובתם, הכהן יברך ויוציא את כולם, ואם כל אחד מברך לעצמו, הכהן יברך ראשון; וכן יש לכבדו בזימון'.

באיזה מקרה אסור להקדים את הכהן לישראל?

ואם הכהן גם הוא תלמיד חכם, אלא שהישראל גדול ממנו, גם כן אין חובה להקדים את הכהן לישראל, אך ראוי להקדימו, ויתכן שאף מקיימים בכך מצות 'וקדשתו' [ראה לעיל]; וזוכים בכך לשכר של אריכות ימים. ובעליה לתורה, בכל מקרה יש להקדים את הכהן.

[שו"ע רא, ב, ומשנ"ב ח, ט ריב; בו"מ דרשו, 10-9; שו"ע קלה, ד, ומשנ"ב יא]

כאמור, מצוה להקדים את הכהן לישראל בכמה דברים. אולם, אם הישראל תלמיד חכם, והכהן אינו תלמיד חכם, אסור להקדימו בצורה שנראה כאילו עושים כן מפני משפט הכהונה, כיון שכבוד התורה גדול מכבוד הכהונה, ונמצא שמתבזה כבוד התורה. ומשום כך, ישראל תלמיד חכם שכיבדוהו לזמן במקום שיש כהן שאינו תלמיד חכם, אינו צריך לומר "ברשות הכהן".

האם ראוי בזמננו שבעל הבית יכבד אורח ב'זימון'?

ובזמננו, יתכן שאין בהימנעות מלזמן חשש קללה, כיון שכל אורח מברך את בעל הבית באמירת "הרחמן הוא יברך את בעל הבית הזה". ואף על פי כן, ראוי שלא לסרב, וכפי שאמרו חכמינו ז"ל: "מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה"; ויש שכתבו, שמטעם זה ראוי לבעל הבית לזמן תמיד בעצמו, שהרי המצווה בידו, ולמה יחמיצנה!?

[שו"ע רא, ג, משנ"ב יד (וראה עוד שם), ושעה"צ יד; בו"מ דרשו, 15-14]

חכמינו ז"ל אמרו, שאורח שמכבדים אותו לזמן, ומסרב, גורם קללה לעצמו חלילה, כיון שהמזמן מברך את בעל הבית, ונאמר על ישראל: "וּבְרַכָּהּ מְבָרְכֶיהָ", והנמנע מלברך, גורם לעצמו את היפך הברכה. ואדם הנמנע משתיית יין מחמת פרישות וכדומה, ראוי להימנע מלברך, כיון שניכר שאינו עושה כן מחמת אי רצונו לברך.

* שלושה אנשים ויותר האוכלים יחד, ראוי שהגדול שבהם בחכמת התורה 'יזמן'. ואם אחד מהם גדול בבקיאותו מכולם, ואחר גדול בפלפולה של תורה, הבקי יזמן.
* האוכל אצל אחר, צריך לכלול בברכת המזון ברכה לבעל הסעודה. ובחורים האוכלים בישיבה - נחלקו הפוסקים, אם צריכים לומר את ברכת האורח על אלו שתרמו את ארוחתם.
* מיקום ברכת האורח בברכת המזון: יש אומרים שמקומה לפני המילים "במרום ילמדו"; יש אומרים שמקומה לפני המילים "אותנו ואת כל אשר לנו"; ויש אומרים - לאחר "אל יחסרנו".

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

החייב בברכת המזון ובירך 'על המחיה' - האם יצא ידי חובתו?

מדאורייתא, יש מגדולי האחרונים שצידד, שיברך 'על המחיה', משום שמדאורייתא יוצא בכך ידי חובתו, ואילו חיוב ברכת המזון של שלוש ברכות הוא רק מדרבנן; אולם, לדעת פוסקים רבים, וכן דעת המשנה ברורה - עליו לברך ברכת המזון. ואם לא אכל ממאכל זה כדי שביעה, יברך 'על המחיה'.
[משנ"ב קסת, עה, (וראה שם עוד), ושעה"צ עא; בו"מ דרשו, 62; משנ"ב רח, עו-עז]

החייב בברכת 'על המחיה', 'על הגפן', או 'על העץ' על תמרים, וטעה ובירך ברכת המזון, יצא ידי חובתו. אולם, החייב בברכת המזון על פת, וטעה ובירך על המחיה, לא יצא ידי חובתו, וחייב לברך ברכת המזון; [ויש שכתב, שיצא ידי חובתו, ולא יברך ברכת המזון]. ומאכל שספק אם צריך לברך עליו ברכת המזון או 'על המחיה' - אם אכל ממנו כדי שביעה, שאז חייב בברכת המזון

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666